

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGETÁRIUM TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 "
Egész évre	8 "
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények árszabály szerint számíttatnak.

A vasárnapi munkaszünet.

E hó 1-én tette közzé Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény revizio-tervezetét.

Az új törvényjavaslatban a kormány szociálpolitikájának valóban humanus intenciója jut kifejezésre s bizonyára országserzte, de különösen nálunk a Zsilvölgyben fog örvendetes megelégedést kelteni.

Évekig folyt itt a küzdelem ama kérdés felett, hogy a Zsilvölgy nagyobb községeiben: Petrozsényben, Vulkánban, Lupényben az 1891. XIII. t.-cikkben délelőtt 10 órától kezdődőleg megállapított rendelkezéstől eltérőleg délután 5 órákor kezdődjék a munkaszünet. A hosszas torzsalkodásnak az lett a vége, hogy az üzleteket délelőtt 10 órákor be kell zárni. Ez kétségtelenül nagyon sok kereskedőnek az érdekeit sértette.

Az új törvény általános rendelkezése szerint a kereskedések déli 12 óráig nyitva tartathatók.

Egyébként a törvényjavaslat összes rendelkezéseinek végig vonul az az elv, hogy a vasárnapi munkaszünet a lehető legteljesebb mértékben érvényre jusson.

A törvényjavaslat a vasárnapokon és Szt.-István király napján, mint nemzeti ünnepen kivül a Gergely naptár szerinti karácsony első napját is munkaszüneti napnak nyilvánítja.

A munkaszünet a javaslat szövegében megállapított kivételektől eltekintve, legkésőbb a munkaszüneti napon reggel hat órákor kezdődik és megkezdésétől számított huszonnégy óráig, de legalább is a munkaszüneti napot követő nap reggel hat órájáig tart. A munkaszünet tartama tehát változatlan maradt, de jelentékeny korlátozást szenvedtek az említett általános rendelkezések alól megengedett kivételek, ami a munkaszünet teljesebb érvényesülését vonja maga után.

A törvényjavaslat kizárólag az ipari munkák szüneteléséről intézkedik, de míg a mostani törvény azt, hogy minő munka tekintendő ipari munkának nem állapítja meg, addig a törvényjavaslat e részben szigorú meghatározást tartalmaz, mely szerint a kötelező vasár- és ünnepnap munkaszünet szempontjából ipari munkának kell tekinteni minden oly munkát, amelyet áruk, nyerstermékek vagy félgyművek előállításánál, feldolgozásánál, kereskedelmi forgalomba bocsátásánál, és árusításánál vagy ezekkel kapcsolatosan, vagy ezek céljaira vagy bármilyen kereskedelmi üzlet, ügynöki vagy közvetítői tevékenység körében nyilvánosan vagy idegen munkaerő igénybevételével iparszerűleg végeznek.

Nem esik a törvényjavaslat rendelkezései alá az olyan ipari munka, amelyet az iparos műhelyén, üzletén, vagy irodáján kívül lakásán, nem nyilvánosan és mások munkaejének igénybevétele nélkül végez. Ugyancsak nem esik a törvényjavaslat rendelkezései alá a mezőgazdasági

termelés, a kert és szőlőművelés, a selyemtenyésztés és méhészet, valamint a házi ipar, ez utóbbi azonban csak akkor, ha azt idegen munkaerő igénybevétele nélkül folytatják.

Egyébiránt a javaslatot az alábbiakban ismertetjük:

A törvényjavaslat megállapítja azokat az eseteket, melyekben a feltétlenül kényszerítő okokra való figyelemmel a munkák munkaszüneti napokon is végezhető s evégből felhatalmazza a kereskedelemügyi minisztert, hogy a felsorolt munkákra nézve a munkaszünet szabályai alól az érdekelt miniszterekkel egyetértőleg rendeleti úton kivételeket állapíthasson meg; kiköti azonban, hogy a rendeleti szabályozásnál a végezhető munkát pontosan meg kell határozni, az azonos természetű üzemekre és munkákra nézve a szabályoknak egységeseknek kell lenniök s a végezhető munkák általában, vagy részleteikben a munkaszüneti napoknak bizonyos óráira is szoríthatók.

A rendeletben a folytonos üzemekre nézve, melyeknél a munkaerő nagyobb kihasználásnak van kitéve, a munkaszüneti napokon végzett munkáknál tizenhat évnél fiatalabb egyéneknek, vagy az életkorra való tekintet nélkül általában a nőalkalmazottaknak foglalkoztatása meghatározott időre korlátozható, vagy egészen el is tiltható.

Az ilykép kibocsátandó rendeleteket és azoknak minden módosítását az országgyűlésnek be kell mutatni.

Oly munkára nézve, amely erőhiány, elemi csapás, vagy forgalmi akadály elhárítására, ezek következményeinek megszüntetésére vagy enyhítésére, avagy közbiztonsági, közegészségi, vagy hadászati érdekből szükséges, vagy kivételes ünnepi alkalmakkor a nyilvános díszítéssel és a közleléssel jár, a törvényjavaslat értelmében a munkaszünet alól a törvényhatóságok első tisztviselője esetéről-esetire kivételt állapíthat meg, feltéve,

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCÁJA.

A tanítónő.

A világirodalom irányt változtatott. Mai iránya az a nagy és nevezetes irány, amelyet hogy meglesz sejtethetett minden irodalommal foglalkozó ember. A mesterkelt romanticizmust felváltotta a való élet festése. Annak az idillikus nyavajgásnak, a mely jellemezte a közelmúlt irodalmát: vége. Egy erős, az emberi életben gyökerező verizmus foglalta el a tért, amely nem ugyan a francia realizmus, nem is a nagy norvég homályos iránya, hanem az az erős megfigyelésen alapuló író-készség amely ma már óriási hatással tud a közönség elé lépni különösen a drámaírás terén. Ha a szélsőségeket nem is szeretjük, ha a szertelenségektől szeretjük is magunkat távol tartani, az igazi élet festését elengedhetlennek tartjuk akkor is, ha az kissé kiméletlen, vagy bántó talán.

Az írók, a hírlapírás a realitás katonái általánosságban. Lehet, hogy nagyok az eltérések, lehet, hogy a gondolatok óriási tömege más másként vannak csoportosítva, sokszor a való igazság rovására — mert hiszen az érzelmek hullámválása íróknál más, meg más — de azt nem tagadhatjuk, hogy a realitás szolgálatában álló írók mind igyekeznek az élet megfigyelése után igazat, nemeset alkotni. Ibsentől Meterlinkig, Gorkijtól a francia realistaikig nagy az út, ahol érzelmű és megfigyelési különbségek sűrű kitérői vannak.

A verizmus egészen új keletű szó. Művészeti illetőleg irodalmi realizmus. Nem radikális de egy olyan irány, a mely a szertelenségektől tartózkodva megalkotta azt a nagyon jelentős írásmódot, a mely a valóságos élet

visszaadását célozza a drámairodalomban. Bizonyos fokban reneszansz.

Magyarországon ennek az iránynak legérdekesebb képviselője éppen Bródy Sándor. Bár ő nem teljes, mondhatnók szolgái követője a verizmusnak, hanem inkább a francia naturaliztikus iskola tanítványa. E kettőt egyesítette szerves egésszé. S nem mondunk sokat akkor, ha kijelentjük, hogy ennek a speciális natural-verizmusnak ő az egyedüli és pedig nagytehetségű képviselője irodalmunkban. Szereti az életet úgy látni, mint ahogy van. Bár olykor kissé pesszimista. Nem csoda. Ez az erős megfigyelő látja az emberiség süllyedését, ezzel együtt az erkölcsi, szellemi, érzelmi botlásokat, látja, hogy a sár oly sok és kevés ami a gondolkodó főnek nyugtot ad. Ismeri az embert önmagában, ismeri másban. A jó, a rossz úgy össze van ma már elegyedve, hogy érzelmi és lelki anatómus legyen aki felismeri a molekulát itt-ott. Ha végignézzük az életén, ha szeretjük megfigyelni mint író egyéniséget, úgy látjuk, hogy azoknak a kvalitásoknak amik uralják irodalmi működését ma irodalmunkban párja nincsen.

Ime A tanítónő! Mese nélkül egy kis darab élet. És pedig igaz élet! Aki ismeri ezeket a szenvedni sokat tudó lányokat, akik sokszor a fiatalágukat adják oda nemes, nagy eszmék megvalósításáért, az tudja, hogy a mit Bródy írt, mind szomorúan igaz. Az a kenyér. Az a becsület. A léhaság, meg az álszenteskedés. Az embegeknek a tisztességgel való nemtörődése, meg a tisztaságnak sárba tiporni akarása mind, mind napi jelenségek. A nő? A tanítónő? Ez a parány? Ez a semmi? Ki védelmezi azt meg, ha nem önmagát? Itt él köztünk a nyomor, a becsstelenség, itt él a rosszra való törekvés

a jezsuitáskodás. Látjuk az embert önmagával meghasonlani, látjuk a kis embert amint nagyok képzeti magát s ennek kapcsán butaságától vezetve amint kereszttül akar gázolni mindenben. De látunk érzelmi világot, jó utra terést. Becsületes lelket tanító kebelben. És ha undorodunk akkor, ha fellázad a jobbérzésünk egy-egy undokság láttán, már elsimulnak homlokunkról a redők, kisüt a nap s madárdalt hallunk csöndes bokor alól, mert a rossz mellett látjuk azt, ami a lelkeknek, a szívnek az, ami a szervezetnek az édes kenyér: a jót. Az élet ez. A mint lüktet a szürke utcán, amint könyvet sajtól a szembe egyszerű iskola keskeny padja mellett. Az élet. Amint rosszá teszi az eredetileg jó embert s amint megjavítja a züllésnek indulót.

Bródy pedig ezt látja, ezt érzi, ezt mutatja.

Amint a petrozsényi színpadon láttuk; élvezhető volt, bár az író nem mindenik szereplő tudta megérteni. Nehéz feladat is a Tanítónő jellemeit érthetővé tenni. Nagyon nehéz, mert ahhoz természetesség és tudás kell. Aki nem tudja megvigyázni az élet egy-egy alakját, hogy tudja az élénk állítani azt az egyéniséget, amit Bródy megrajzolt. Az egészen az izét Fekete Öreg Nagyja, Kunhegyi plebánossa és Dénes pompás ifju Nagyja adta meg. Mindharman tudásuk és érzésük javát adták az alakoknak. Sziklaíról nem mondhatjuk ezt. Bocsánat ez nem bonvivant szerep. Ide értés, hang és sok-sok gondolkodás kell. A papot kell megjátszani, aki romlott, aljas. Aki szemébe meri vágni annak a leánynak: becsutelen, akit az előb még ölelni akart fajtalan öleléssel. Tehát alkotni, gondolkodni! Fonó Gizi tanítónője általánosságban jó volt. Hogy úgy mondjuk külsőségeiben. De Dénesné nem foglalkozott ezzel a szereppel eléggé.

hogy a kérdéses munka előrelátható és kiegészítő munkák alkalmazásával, vagy más módon mellézhető nem volt, vagy ha az illető munka elvégzését közérdekből, vagy lényeges magánérdek miatt a munkaszüneti napot követő napra elhalasztani nem lehet.

Az engedélyt a törvényhatóság első tisztviselője legfeljebb két egymásután következő vasárnapra, s illetve, ha Szent-István napja vagy karácsony első napja közbe esik, ezek beszámításával legfeljebb három munkaszüneti napra adhatja meg, a kereskedelemügyi miniszter azonban az engedélyt szükség esetén határozott időre meghosszabbíthat.

Az ily engedély alapján végzett rendkívüli munkáért bármilyen rövid időt vett is az igénybe, a személyzetnek a munkaadó a rendes napi fizetést vagy bért tartozik az illető munkaszüneti napra kifizetni.

A törvényjavaslat szerint munkaszüneti napokon minden engedély nélkül végezhető:

a) a műhelyeknek, üzleti helyiségeknek és ipartelepeknek, azok mindennemű berendezési tárgyainak és tartozékainak felügyelete, ugyancsak a műhelyekben, üzleti helyiségekben és ipartelepekben a közbiztonsági tűzrendészeti és közegészségügyi szolgálat;

b) a saját vagy más üzem rendes fenntartásához szükséges tisztogatási, javítási és jókarban tartási munka, a mennyiben azt az üzem megszakitása vagy az alkalmazottak életének, testi épségének és egészségének veszélyeztetése nélkül hétköznapiakon végezni nem lehet;

c) a feldolgozandó nyers anyagoknak s az előállított áruknak megromlástól való megóvása érdekében szükséges és el nem halasztható munka;

d) az évi leltár és zárószámadások elkészítésével járó munka, azonban legfeljebb egy munkaszüneti napon és legfeljebb délutáni egy óráig.

Az említett kivételek megállapításánál is érvényesül az az elv, mely az egész törvényjavaslaton végig vonul, hogy a munkaszüneti korlátozások alól csak oly esetekben teendő kivétel, amikor ezt fontos érdekek elkerülhetetlenül szükségessé teszik.

A kereskedelmi üzletek munkaszünetét, melynek szabályozását az érvényben levő törvény a rendeleti utra hagyja, a javaslat közvetlenül olyképpen szabályozza, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás munkaszüneti napokon, Budapest kivételével, reggel hat óráig déli tizenkét óráig végezhető. Budapest területén továbbra is csak a közfogyasztásra szolgáló élelmi cikkek s ezek is csak reggel hat órától délelőtt tíz óráig árusíthatók.

A dohány, dohánygyártmányok és a dohányzáshoz szükséges cikkek árusítása tekintetében a javaslat fenntartja az érvényben álló rendelkezéseket, ellenben az égetett szeszes italok árusítását lényegesen korlátozza, olyképp rendelkezvén, hogy azok az italmérések, amelyekben az engedély szerint kizárólag égetett szeszes italokat szabad kimérni, munkaszüneti napokon csak reggel hat órától délelőtt tíz óráig tarthatók nyitva. Amennyiben pedig az italmérőnek bor, sör vagy más ital kimérésére is van engedély, üzletét munkaszüneti napokon délelőtt 10 óráig

Mert hogy tehetséges színész: kétségtelen. Tudna is igazi vérbeli alakot állítani színpadra. De ehhez elmélyedés, az alaknak a jellemnek a kidomborítása szükséges. Lehet, sőt valószínű, hogy ez nem neki való szerep, ám ha már egyszer vállalta, nem szabad magát még csak közepes előadással is blamirozni. Legsikerültebb és izléssel megjárta jelenete volt Nagy kiutasítása. A legnagyobb tévedés azonban a kis ösztövért tanító szerepének kiosztása. Ez nem Deák-nak való munka. Bár tragikomikus az egész alak, nem komikusnak való az. Ezért volt az a bosszantó és kellemetlen, meg-megújuló jelenet, hogy Deák minden mozdulatánál, minden szavánál valóságosan botránnyosan viselte magát a karzat és egy-egy földszinti, de kevésbé intelligens néző. Ezt a szerepet Liptainak osszák ki. Intelligens színész, aki megalkotja majd azt a kis keszeg kostát és — gondoljuk — szeretettel fog vele foglalkozni. Deák pedig megtalálja a terepet a manőverezésre ott, ahol kacaghat a közönség a mókáin eleget. Közhalmi értelmes szolgabírója jó volt. Kun és Szirmai, mint a kántor meg a lánya, nagyon jól megállták a helyüket. Kulinyi elegáns Kray Ida volt.

Szóval csitítottok igazi jó színházi estében volt része a petrozsényi közönségnek. Kérjük is a direktort, továbbra is kultiválja ezeket a — bár nagy körültekintést és intelligenciát igénylő — de mindenesetre hálás drámai előadásokat. K.

tul nyitva tarthatja ugyan, de a megállapított időn kívül égetett szeszes italokat üzletében kimérni vagy árusítani nem szabad.

A karácsony ünnepét megelőző vasárnapon a nyílt árusítással foglalkozó üzletek az egész napon át nyitva tarthatók.

Ugyancsak kivételt tesz a törvényjavaslat az országos kirakóvásárokról is, olyképpen rendelkezvén, hogyha ily vásár csak munkaszüneti napra esik, az ipari és kereskedelmi árusítás Budapest székesfőváros kivételével a vásárt tartó községben a vásár egész tartama alatt végezhető. Ha azonban az országos kirakóvásár két, vagy több napon át tart és e napok közül egy vagy több munkaszüneti nap, ugyancsak, ha az országos kirakóvásárt közvetlenül munkaszüneti nap előzi meg vagy követi, az egyébkénti munkaszüneti korlátozások a munkaszüneti napra azzal a kiegészítéssel alkalmazandók, hogy déli 12 óráig, Budapesten d. e. tíz óráig és délután négy óra után a vásárral kapcsolatos munka nevezetesen a vásári előkészületek az árucikkek kiszéde, osztályozása, tisztítása, javítása, kirakása továbbá az áruknak a vevő által kívánt átalakítása, továbbá szállítása is végezhető, a sátorverés és más zajjal járó nyilvános munka ellenben nem végezhető.

Az országos kirakóvásárok alkalmával az ipari és kereskedelmi árusításra vonatkozó munkaszüneti korlátozások felfüggesztése csak abban az esetben feltétlenül szükséges, ha a vásár csak a munkaszüneti napon, tehát egy napon tartatik; ha ellenben az országos kirakóvásár két vagy több napon át tart, ebben az esetben már nem szükséges, hogy az ipari és kereskedelmi árusítás a közbeeső munkaszüneti napon a rendes időn túl is végezhető legyen, mert e célra köznap, esetleg több köznap áll rendelkezésre.

Szent István király napján és karácsony első napján sem országos, sem hetivásár nem tartható s munkaszüneti napokra országos és heti rendes, illetve pót-vásárokat engedélyezni vagy áthelyezni nem lehet.

Az ipari és kereskedelmi irodákban a munkának általában szünetelnie kell a törvényjavaslat szerint, kivételt egyedül az olyan irodai munka képez, mely a megengedett ipari munka végzéséhez multhatatlanul szükséges s rendeletti uton ilyennek nyilváníthatatik, de ez az irodai munka is kizárólag az üzem telephelyén és csupán délelőtt nyolc órától tíz óráig végezhető.

A munkaszüneti napon elfoglalt személyzet e munkájáért megfelelő kárpótlást nyer, nevezetesen előírja a törvényjavaslat, hogy az ipari és kereskedelmi üzletekben munkaszüneti napon három órán, vagy ennél rövidebb időn át foglalkoztatott alkalmazottnak munkaadója a következő hét valamely munkanapján egy teljes délelőttöt vagy egy teljes délutánt, a három órán túl foglalkoztatott alkalmazottnak pedig a következő hét valamely egész munkanapját vagy a hétnek két munkanapján egy-egy teljes délelőttöt, vagy teljes délutánt köteles pihenő időül engedélyezni.

Minden más üzennél a munkaszüneti napon foglalkoztatott alkalmazottnak a munkaadó minden második munkaszüneti napon teljes szünetet köteles adni s ha az alkalmazott három óránál többet dolgozik, a minden második munkaszüneti napon nyújtandó teljes szüneten kívül még a következő hét valamely munkanapján egy teljes délelőttöt vagy egy teljes délutánt köteles pihenő időül engedélyezni.

A nyújtandó teljes délelőti pihenőidőt déli tizenkét órától kezdve kell adni.

Ha az üzem természete az alkalmazottnak felváltva minden második munkaszüneti napon való szünetelését meg nem engedi, ebben az esetben a munkaadó az alkalmazottnak, amennyiben az munkaszüneti napon három órát meg nem haladó időig dolgozik, a munkaszüneti napot követő hét valamely hétköznapiján egy teljes délelőttöt, vagy egy teljes délutánt, ha pedig az alkalmazott három óránál többet dolgozik, egész munkaszüneti napot, vagy két köznapon egy teljes délelőttöt vagy délutánt köteles pihenőidőül engedni.

Az alkalmazott e jogairól le nem mondhat; oly megállapodás, mely az említett rendelkezéseken az alkalmazott terhére változtat, hatálytalan.

Az említett rendelkezések által teljes mértékben gondoskodva van arról, hogy a munkaszüneti napokon elfoglalt személyzet az egyébkénti munkaszünetnek teljesen megfelelő pihenőhöz jusson.

Kimerítő rendelkezésekkel gondoskodik a törvényjavaslat arról is, hogy a munkaszüneti napokon elfoglalt személyzet kárpótlására vonatkozó rendelkezések ellen vétők megbüntessenek.

A törvényjavaslatot Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter előadói tervezet gyanánt adta ki és megküldi azt az érdekelt szaktestületeknek véleményezés végett; ezenkívül szaktanácskozmány elé terjeszti, melyet oly időben óhajtott megtartani, hogy a javaslat lehetőleg ez évben még törvényerőre legyen emelhető.

Közállapotaink.

Ha valósággal cikksorozat lesz az a sok-sok pampflejt, amelyekben a bennünket érdeklő kérdésekkel foglalkozunk, ne vegye senki rossz néven. Mert nagyon sok a tisztogatni valónk. Azok a beteges jelenségek, a mik társadalmi életünket oly annyira jellemzik, kell, hogy egészen a nagyközönség szeme elé állítsanak. Szükséges lenne azonban, hogy immár tegyünk valamit, mert nem elég megállapítani a diagnózist, de meg kell találnunk a gyógyszerert is a bajra.

Az a rettenetes elfajult közbiztonsági állapot, a mely az egész Zsilvölgy szégyenfoltja, sohase volt annyira a szertelenség felé lendülve, mint épen napjainkban. A személy és vagyonbiztonság annyira meg van lazulva, hogy egyen-egyen mindenki kénytelen felfegyverkezve járni nappal úgy mint éjjel. Az a borzasztó gyilkosság, amely ezuttal Vulkán község izgalomban tartja, az a naponként megújuló sok véres verekedés, utonállás megdöbent és gondolkodásra kész. Hova fog ez fejlődni? Mi lesz a mi izmosodásban lévő s nagyipari életre predesztinált szűkebb hazánkból, ha ez így fog tartani? Mert hiszen ma, mikor még csak a kezdet kezdetén vagyunk e nagy ipari munkának, egy képtelen életet élünk. Nincs semmi, amiben megtalálhatnánk a garanciát arra nézve, hogy nem fog-e érn bennünket csak a következő pillanatban is ha más nem de legalább inzultus. Az a nagyszámu, de erkölcsi érték nélküli ember, az a jellemleg nem is osztályozható tömeg ha egészen ránk szabadul, érezvén a korlátlanágot, mert azt érezheti is, mit fog tenni? Mivé fogja tenni a mi közbiztonságunkat? Lehet-e ott nyugodt, komoly és értékes munkáról szó, ahol az a munka a félelem jegyében születik? Mert önmagunkat félteni, önmagunkért, a családunkért élni, testi és szellemi életünket megbecsülni egyik főfeladatunk, az emberiség legmesszebb kitolt keretében. Ma pedig emberi értékünk tudatában el lehetünk készülve a legrosszabbra.

Közbiztonsági állapotunkon nem javítani kell de azt gyökeresen, a legmesszebbmenőleg és erélyesen reformálni kötelességünk.

Történet és történelem valami a folyton fokozódó veszedelem elhárítására. De ez mind nem elegendő. Praeventív intézkedésekkel meg kellene előzni a fenyegető bajt s ha mégis bekövetkezik, gyökeres orvoslás szükséges. Ezt pedig a mostani közbiztonsági intézmény bármilyen extenzív fejlesztésével sem lehet elérni.

A rendszer intézményes megváltoztatásától remélünk csak eredményes munkát.

Reformot kérünk. Egészében messzemenő, minél hamarabb bekövetkező reformot.

Közbiztonságunkat nem látjuk garantálva a mai rendőri intézményben. Bár egyenként és összesen talán derék és használható emberek azok az uniformist viselők de sem számukat, sem hatáskörüket tekintve a zsilvölgyi nagy községek élet- és vagyonbiztonsága felett megfelelőleg nem örködhetnek. Mert a Zsilvölgyben ez idő szerint munkát végző tömeg-embert csak a szurony, a golyó tudja féken tartani, azt láttuk, látjuk és látni fogjuk. A szép szó, a parádés ruha nem a mi munkás-népünk erkölcséhez illő. Itt félelmet keltő katonai tekintély kell. Aminek el kell söpörni a rendetlenkedő, féktelenkedésre minden pillanatban kész csöcselék. Rendőrségi szervezetben nem látjuk meg azt az erkölcsi vagy mondjuk hatalmi erőt, amely a zsilvölgyi közbiztonsági állapotok, ha nem is mintaszervé, de legalább türethetővé tenné.

Rámutatunk arra a mindennapi jelenségre (mert kötelességünk arra rámutatni), hogy vannak városok munkásintelligenciájával már bizonyos mértékben fegyelmetezett városok s közbiztonságuk megerősítésére a csendőrségi, államrendőrségi szervezetet vették igénybe. Ha ez úgy van, pedig annyira és annyira mutathatunk rá, mennyire jogosultabb ez nálunk, ilyen körülmények közt. Acsendőrség katonai szervezetében meg van a fékező az erő, meg az erkölcsi tartalom s bizonyos, a kötelességtudásban kulmináló intelligencia. E szervezet már a megjelenésével is csillapítógaz hat a legféltelenebb kedélyre is. Óráról-órára láthatjuk ezt. És ma ott vagyunk, hogy rendőrséget szervezünk ott, ahol csak a csendőrség tudja megtartani a nyugalmat, jobban mondva fékentartani a tömeget.

Nem célunk a rendőrséget lekicsinyelni. Munkáját elismerjük, de egészében nem találjuk kielégítőnek. A csendőrséget sem akarjuk jobb színben feltüntetni, mint amilyen. De amíg annak gyöngeségét, ami viszonyainknak meg nem felelő voltát leplezetlenül, de rosszakarat nélkül hozzuk a gondolkodni akaró zsilvölgyi intelligencia elé, azt is meg kell mondanunk, hogy csak a csendőrség tudhat ha nem is teljes, de megnyugtató rendet adni a mi völgyünknek.

Azonban, ha már eddig mentünk, rámutatva tartahatatlanságunkra, meg kell kérdeznünk, vajon lehet-e a csendőrségnek illetően felhasználása a nagyobb községekben sőt az egész Zsilvölgyben. A gyakorlat azt mondja: lehet. Városokat látunk jó közbiztonsággal, ahol a csendőrséget szervezték illetően szolgálatra. Városokat látunk, ahol folyamatban van a szervezése az ilyen szolgálatnak. Pedig esetleg azoknak a rendezett tanácssal bíró városoknak nincsen szükségük az átszervezésre és mégis rendőrségük helyett a jobbat, azt a derék testületet veszik igénybe, amelynek minden irányban korrekt munkája kritikán felül áll. Mi ezt az illetékes miniszteriumtól jogosan kérhetjük. És rámutatva közveszélyes állapotunkra ezt meg kell kapnunk. Pénzkérdésről nem lehet szó, mert az eddig szervezett rendőrség fenntartási költsége egészében fedezhető kevés megtoldással a csendőrségi szervezet költségeit. Amíg ugyanis pl. a Zsilvölgyben egy rendőr fizetése a járulékokkal 1000 korona évenként, addig a csendőrségi legénység fenntartása épen ilyen keretben mozog. Nagyon kevés pótlással, nagyon kis költségűtöbbséggel, tehát egy olyan egészséges és a mi viszonyainknak a legteljesebb mértékben megfelelő ellenőrző és védő szervezettel kapnánk, amelyre bátran bízhatnánk a Zsilvölgy közönsége a legteljesebben veszélyeztetett vagyont és életét. Avagy rendőrségünket kellene megfelelő létszámra emelni s a csendőrség mintájára katonailag szervezni.

Mi megtettük a kötelességünket, hiven hivatásunkhoz. X.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Esküvő.** Kekel János kincstári bányamérnök f. hó 3-án délelőtt tartotta házassági frigykötését a petrozsényi állami anyakönyvvezető előtt és a róm. kath. egyház szertartása szerint Peccol Cecilia urleánynyal Peccol Antal kedves leányával. Esküvő után az ifjú házaspár a délelőtti vonattal nászutra kelt.

— **Halálozás.** Egy szépmérenyű fiatal élet szállt kora sirba. Pár hét előtt jött Petrozsénybe Sényi Dezső kincstári bányatisztviselő s itt hasi hágmázban 25 éves korában meghalt folyó hó 1-én s 2-án nagy részvét mellett kísérték örök nyugalomra. A kincstári bányatisztviselők testületileg jelentek meg a végső tiszteletadásnál.

— **Házasság.** Groszek Viktor petrozsényi iparos f. hó 18-án d. u. 4 órakor a petrozsényi gör. kath. templomban esküszik örök hűséget Oprea Valéria kisasszonynak, Oprea János kedves leányának.

— **Nyári táncvigalom.** A petrozsényi és jár. ipartestület fenállásának 12-ik évfordulója és az önkéntes tűzoltó-egyesület megalakulása alkalmából f. hó 20-án Róth Floris bányaigazgató védnök-ségével a Wagner-szálloda kerthelyiségében illetve folytatólag annak nagytermében saját pénztáruk javára zártkörű nyári táncvigalmat rendez, melyre a meghívók már székküldettek, de ha akik véletlenül nem kaptak s igényt tartanak a meghívásra, sziveskedjenek a rendezőséggel — az ipartestület helyiségében — tudatni. Belépti-díj: Személyenkint 1 kor. 60 fill. Családjegy 3 kor. Kezdeté d. u. 4 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatságot halászat, konfetti, tűzijáték és egyéb szórakoztató mutatóanyagok teszik mulattatóvá. Jó ételek, italok, hűsítők s jó zenéről a farsad-ságot nem ismerő rendezőség gondoskodik. A kellemesnek ígérkező mulatság iránt Petrozsényben és a vidéken élénk érdeklődés mutatkozik.

— **Színészet.** A nyári ciklus szokatlanul élénk érdeklődés mellett vette kezdetét f. hó 4-én. «A víg özvegy» már többször vonzott telt házat Petrozsényben s az új tagok bemutatkozása alkalmából a szép számú intelligens közönség szívesen gyönyörködött a zene, a dalok szépségében, az összevágó jó előadásban. A címszerepet Püspöki Rózi diskrét pajzánsággal juttatta érvényre. Hangja kellemes, játéka temperamentumos megjelenése rokonszenves. Ivánfi Jenő szintén új tagja és határozott nyeresége a társulatnak. Erőtéljes, iskolázott magas baritonjával hatást kelt s játéka is ügyes színészre vall. Danilója várakozáson felül ügyes alakítás volt. Szirmai Évi — új tag Valenciennes-tetszett. A többi szerepek a már ismert személyesítők által kifogástalanul voltak betöltve. Sziklai Jenőnek jutott Camille, mint itt új szerep s konstatahatjuk, hogy a múlt ciklus óta kellemes hangja szépen kultiválódott s erősödött.

Szerdán, f. hó 5-én a «Tartalékos férj» Rákosi Viktor ötletes bohózatának pompás előadása kacag-

tatta a félig telt nézőtér közönségét. Mint új tag Szerdahelyi L. mutatkozott be Popovka szerepében s jó erőnek bizonyult. A többi szereplők kivétel nélkül derekasan helyt álltak.

Csütörtökön, f. hó 6-án Bródi szenzációs életképe «A tanítónő» premierje volt. A nézőtér ezuttal is kicsinynek bizonyult. A darabról és előadásról lapunk «Tárca» rovatában számolunk be.

Pénteken, f. hó 7-én a «Varázskeringő» félig telt ház előtt ment. A közönség jól mulatott s teljes elismeréssel adózott az összevágó előadásért. A «Pikoló» dalt Püspöki Rózi (karmesternő) és Deák (udvarmester) közkívánatra megismételték.

— **Az új szeszadó törvény** folytán úgy mint minden szesz ára, a világhírű Brázay sósorszesz ára is drágább lesz már szeptember hó 1-étől kezdődőleg. Azért mindenki saját érdekében cselekszik, ha szükségletét még e hó folyamán, szeptember elseje előtt szerzi be. A Brázay sósorszesz — mint ismeretes — mindeniútt kapható.

— **A petrozsényi tornaegylet** a héten újra szervezkedik. A tagok külön meghívotnak az érdeklődők pedig a főgimnázium tornacsarnokában naponként 6 órákor jelentkezhetnek.

— **Emberölés pálinka mellett.** Vulkánannak ismét szenzációja van. A parosnyi kisbíró csöndesen nyugszik a temetőben, fia meg súlyosan megsebesítve, láztól gyötörve a kórház ágyán nyög. Vasárnap délután betértek az apa meg fia egy félliter pálinkára a Salamon Ignác koresmájába. Ott együtt idogáltak eszöndes-kén Zsurzs Nikulaj-jal és Mogá-val, amíg a szesz fel nem tüzelte őket. Akkor aztán összeszólalkoztak s egy kicsit megpöfözték egymást. Majd mind komolyabbá fejlődött a dolog, s néhány percnyi szóváltás és tettelesség után a kisbíró vére pirosra festette a koresma padlóját. Az apa nyomban meghalt, szívét járta keresztül a gyilkos kés, a fiut beszállították a társulati kórházba súlyosan megsebesülve. A gyilkost letartóztatták s a vizsgálat megindult.

Hirdetmény.

Alólirott egyház gondnokság közhírré teszi, hogy az egyház tulajdonát képező, Banica határán fekvő s a banicai 184 számú telekjegyzőkönyvből foglalt 572 és 582 helyrajzi számú 7 hold 1245 □-öl terjedése ingatlanai (kaszáló) folyó évi **augusztus hó 25-én d. e 11 órakor** Banica községben közvetlen a vasuti állomás

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy Vulkánban levő HERMANN IZIDOR-féle Központi vendéglőt átvettem s a mai kor igényeinek megfelelően renováltam, mely **1 sör-csarnok, 1 kimérő helyiség, 1 külön étterem, 1 kerthelyiség és kávéházból álló** ○ ○ ○ ○

KÖZPONTI VENDÉGLŐ

cimen **folyó év augusztus hó 8-án** ünnepélyesen megnyitottam, s a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlom.

Kitűnő magyar konyháról, valódi világhírű kőbányai részvény sörfözde, palackos, hordó és poharas sörről, valódi hamisítatlan faj, erdélyi és gyoroki, asztali és csemege borokról gondoskodva van. Havi étkezésre előfizetőket (abonenseket) jutányos áron elfogadok. — Családi ebéd vacsorák (tablett de hatte).

Zóna és villás reggelik.

Pontos és előzékeny kiszolgálás.

A nagyérdemű közönség számos látogatását kéri:

Bózsa D. Jenő

vendéglős.

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!

mellett megtartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek örök áron eladatnak. — A kiáltási ár 800 korona.

Az árverési feltételek alólirott lelkészi hivatalnál bármikor és az árverés helyszínén bárki által megtekinthetők.

A gör. kath. lelkészi hivatal.

Ponor, 1908. augusztus hó 6-án.

Chirián Lázár
gör. kath. lelkész.

Braun Albert termény és fűszerkereskedésében

egy jó házból való fiu

tanoncul felvétetik.

Egy fiatal ügyes

KERESKEDŐ SEGÉD

felvétetik

Papp Árpád vas, fűszer és anyagáru üzletében Pujon.

Telek eladás.

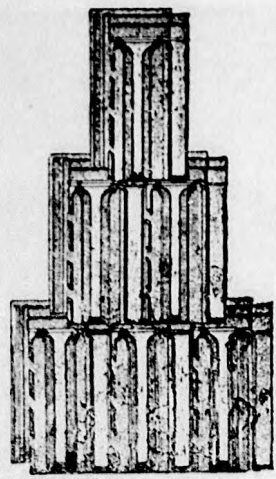
A Kálvária hegyen egy ház-építési telek, 22.000 téglá, 5 quadrát-öl kő és 200 drb. szel-deszka szabad kézből eladó.

Értekezhetni lehet a tulajdonossal

Kiss Sándor.

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!

VENDÉGLŐ ÁTVÉTEL!

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserep 272. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szak-
mában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

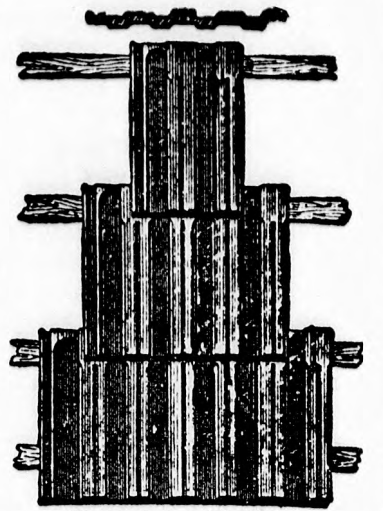
Alapítotott 1864.-ben — Legelőkelőbb referenciák. — Alapítotott 1864.-ben.

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből
VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.
Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bármentve.

Zsombolyai gyártmány.
Ssab. bizt. préselt átfedőcserep 253. sz.

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM
NOXIN
Minden jobb üzletben kapható
Hochsinger Testvérek Budapest.
Üzv. Grün Mórénál Petrozsényben.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen
tisztelt nagyérdmü közönségének

tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésben jutányos áron kaphatók.

Papir-, rajz- és
könyvkereskedés.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hírlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdeti nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

FIGYELEM!

A n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánlom, hogy
Petrozsényben a Kossuth Lajos-utcában
(Warhanek-féle házban)
férfi- női- és gyermek-
RUHA-ÜZLETET

nyitottam.

Üzletemben nagymennyiségben raktáron tartok

kalapokat **és czipőket.**

Áruim jósága és olcsóságáról méltóztasson a n. é. közönség mielőbb meggyőződést szerezni. Kiváló tisztelettel

GRÜNBLATT GERSON.

Üzleti elv:

„Nagy forgalom, kevés haszon.”

Szénát, szalmát eladok

bármily nagy mennyiségben.

Közvetítőknek magas jutalék.

Schreier Béla takarmány-
nagykereskedő. **Budapest.**

Népszínházutca 22. sz. Telefon 20—52.

! Eladó házak. !

A Kálvária-hegyen egy 2 szoba, 2 kamra és melléképületekből álló házamat **örök áron eladom**, ugyszintén a Kossuth Lajos-utcában, közvetlen a villanytelep mellett levő házamat is, mely áll 4 szoba, 3 konyha, 1 kamra és 1 pincéből. . .

Makkai János, Petrozsény.